

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН
при вступі на спеціальність 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
здобувачів вищої освіти ступеня «БАКАЛАВР»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»
здобутого за спорідненими спеціальностями на **другий курс**
(з нормативним терміном навчання)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.....	4
1.1. Економічна теорія.....	4
1.2. Економіка підприємства	5
1.3. Бухгалтерський облік.....	6
1.4. Менеджмент.....	6
1.5. Інформаційні системи і технології.....	7
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	8

ВСТУП

До участі в конкурсі на навчання здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» на базі ОКР «Молодший спеціаліст» за спорідненими спеціальностями, допускаються особи, які мають документ державного зразка про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста.

Мета фахового вступного випробування за спеціальністю 073 «Менеджмент» ступеню «бакалавр» – виявлення рівня знань, умінь і навичок, одержаних абітурієнтами відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики молодшого спеціаліста за спорідненими спеціальностями.

Програма побудована за змістовними розділами. Кожен розділ програми містить перелік тем, за якими складено питання фахового іспиту, та список рекомендованої для підготовки літератури.

1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

1.1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Мета: формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання: вивчення загальних засад економічного життя суспільства; розкриття закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності.

Предмет: економічні відносини в їх єдності з продуктивними силами, політичними, ідеологічними, національними та іншими інститутами суспільства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет і метод політичної економії.
2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.
3. Економічна система суспільства. Відносини власності.
4. Форми організації суспільного виробництва.
5. Гроші. Витрати виробництва і прибуток.
6. Ринок: суть, функції та умови формування. Класифікація ринків.
7. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу.
8. Підприємство і підприємництво. Підприємництво в аграрній сфері.
9. Капітал і наймана праця. Держава, її економічні функції.
10. Форми суспільного продукту в процесі відтворення.
11. Розподіл національного доходу. Споживання і заощадження.
12. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли.
13. Зайнятість, відтворення робочої сили та відповідне державне регулювання.
14. Господарський механізм у системі регулювання суспільного виробництва.
15. Закономірності й етапи розвитку капіталістичної економічної системи.
16. Економічна система сучасного капіталізму.
17. Соціалістична економічна система та її еволюція.
18. Закономірності й особливості розвитку перехідних економік.
19. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія [Текст]: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання Прес, 2006. – 615 с.
2. Бутук О.І. Економічна теорія. Тренінг-курс / О.І. Бутук, Н.І. Волков. – К.: Знання, 2007. – 291 с.
3. Ватаманюк Р.О. Вступ до економічної теорії / Р.О. Ватаманюк. – К.: КНЕУ, 2007. – 492с.
4. Мочерний, С. В. Економічна теорія [Текст]: навч. пос. / С. В. Мочерний. – Вид. 4-е, стереотип. – К.: Академія, 2009. – 640 с.
5. Мочерний, С. В. Основи економічної теорії [Текст]: підручник / С. В. Мочерний, В.Г. Скотний. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – 600 с.

6. Орехівський Г.А. Практикум з політекономії: Навч. посібн. для самопідготовки студ. / Г.А.Орехівський, В.Г.Орехівський. – Третє видання, доповнене. – К.: Каравела, 2012. – 328 с.

7. Тарасевич, В. М. Економічна теорія [Текст]: підручник / за ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.

8. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011.- 480с.

1.2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета: надання знань з основних розділів прикладної економіки, організації та результативності господарювання на рівні первинної ланки суспільного виробництва.

Завдання: вивчення теорії та методологічних засад засвоєння практичних навичок управління підприємством у конкурентному середовищі, формування вмій ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу, забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку.

Предмет: закономірності функціонування і розвитку підприємства в ринкових умовах.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Підприємництво як суб'єкт господарювання. Основи підприємницької діяльності.

2. Управління підприємством. Персонал.

3. Капітал і виробничі фонди. Нематеріальні ресурси й активи.

4. Оборотні кошти.

5. Інвестиційні ресурси. Інноваційні процеси.

6. Техніко-технологічна база виробництва.

7. Організація виробництва. Виробнича і соціальна інфраструктури.

8. Регулювання, прогнозування та планування діяльності.

9. Виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції.

10. Продуктивність, мотивація та оплата праці.

11. Витрати і ціни на продукцію.

12. Фінансово-економічні результати й ефективність діяльності.

13. Економічна безпека підприємства.

14. Реструктуризація і санація підприємств.

15. Банкрутство і ліквідація підприємств.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Підручник/ В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.

2. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 488 с.

3. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304с.

4. Економіка підприємств: підручник / Горбонос Ф.В. [та ін.]. – Київ: Знання, 2010. – 463 с.

5. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. - 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: КНТЕУ, 2000. – 528 с.

6. Фінанси підприємств: підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К.: КНЕУ, 2000. – 460с.
7. Фінанси підприємства: підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 491 с

1.3. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Мета: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання: вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Предмет: загальна теорія бухгалтерського обліку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

- 1 Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.
2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.
3. Бухгалтерський баланс.
4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.
5. Первинне спостереження, документація та інвентаризація.
6. План рахунків бухгалтерського обліку.
7. Форми бухгалтерського обліку.
8. Облік господарських процесів.
9. Основи бухгалтерської звітності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лишиленко О.В Бухгалтерський облік: підручник/ О.В. Лишиленко : – 3-тє вид., перероб. доп. – К.: Видавництво «ЦУЛ»; 2011. – 670с.
2. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб./ І.Б. Садовська Т.В., Божидарнік К.Є. Нагірська. – К.: Видавництво «ЦУЛ», 2013. – 688с.
3. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: (підручник)/ В.Г. Швець. – К.: Знання, 2009. – 447с
4. Теорія бухгалтерського обліку: підручник/за ред. М.В. Кужельного. – К. : Знання, 2010. – 334с.
5. Сопко В.В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник/ В.В. Сопко. – Тернопіль: Астон, 2012. – 496с.

1.4. МЕНЕДЖМЕНТ

Мета: формування системи базових знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних засад системного управління організаціями; набуття вмінь розробки й прийняття управлінських рішень.

Завдання: вивчення основних категорій науки управління, функцій управління і процесів прийняття управлінських рішень, методів використання базових інструментів управління організаціями; вивчення впливу різних факторів на ефективність системи управління організацією.

Предмет: система управління організацією.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття і сутність менеджменту.

2. Прийняття управлінських рішень.
3. Планування в організації.
4. Організація як функція управління.
5. Мотивація.
6. Управлінський контроль.
7. Лідерство.
8. Комунікації в системі управління організацією.
9. Ефективність управління.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дикань Н.В. Менеджмент: Навч. посіб. /Дикань Н.В., Борисенко І. І. – К.: Знання, 2008. – 389 с.
2. Менеджмент: теорія і практика: Навчальний посібник/ А.А. Мазаракі, Г.Є Мошек, Л.А.Гомба, І.К. Погодаєв, Ю.В. Понакевич, А.В.Семенчук; Заг. Ред. канд. екон. наук., проф. Мошека Г.Є. – К.: Атіка, 2007. – 584 с.
3. Мескон М.Х. Основы менеджмента, 3-е издание: Пер. с англ./ Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008. – 672 с.
4. Осовська Г.В. Основы менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене. /Осовська Г.В., Осовський О.А. – К.: «Кондор», 2008. – 664 с.
5. Рудьєв В.А. Менеджмент. Навч. посіб. /Рудьєв В.А., Гуткевич С. О. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.
6. Федоренко В.Г. Менеджмент: Підручник /Федоренко В.Г., Іткін О. Ф., Анін В. І. та ін.; За науковою ред. доктора економічних наук, проф. В.Г. Федоренка. – К.: Алерта, 2008. – 652 с.
7. Хміль Ф.І. Основы менеджменту: Підручник/ Хміль Ф.І. – 2-е вид. випр.доп. – К.: Академвидав. 2007. – 576 с.
8. Сучасні теорії менеджменту: навчальний посібник /М.В. Туленков. – К.: Каравела, 2012. – 304 с.

1.5. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Мета: формування у майбутніх менеджерів знань і навичок щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення управлінської діяльності в організації.

Основним завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань сутності інформаційних систем та їх застосування в управлінні сучасними організаціями;

Предмет: сучасні інформаційні системи і технології.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Структура та основні пристрої сучасних ПК.
2. Принципи та структура програмного забезпечення ПК. Операційна система MS Windows.
3. Системи обробки текстової інформації. Текстовий редактор MS Word.
4. Системи табличної обробки даних. Табличний процесор MS Excel.

5. Технологія створення презентацій засобами програми PowerPoint.
6. Інформаційні системи та їх роль в управлінні підприємством та економікою.
7. Економічна інформація, засоби її формалізованого опису та технології оброблення.
8. Організація інформаційної бази системи оброблення інформації.
9. Інформаційні системи в економіці.
10. Сучасні підходи та організаційно-методичні основи створення ІС.
11. Інтегровані ІС. Перспективні напрями розвитку ІС.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Войнаренко М.П. Інформаційні системи в менеджменті: навчальний посібник./ М.П. Войнаренко, О.М. Кузьміна, Т.В. Янчук – Вінниця: ПП Едельвейс і К, 2015. – 496 с.
2. Інформаційні системи і технології в економіці і управлінні: підручник для бакалаврів / під ред. В. В. Трофімова. – 4-е вид., перероб, і дод. – М: Видавництво Юрайт, 2013. – 542 с.
3. Інформаційні системи управління ефективністю бізнесу: підручник і практикум для бакалаврату та магістратури / Б. Е. Одінцов. – М: Видавництво Юрайт, 2015. – 206 с.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

На вступне випробування з фахових дисциплін виноситься перелік дисциплін, що формують систему компетенцій *молодшого спеціаліста* за галузями знань 0306 Менеджменті адміністрування та 07 Управління та адміністрування, а саме п'ять дисциплін циклу професійної та практичної підготовки:

1. Економіка підприємства.
2. Економічна теорія.
3. Менеджмент.
4. Бухгалтерський облік.
5. Інформаційні системи і технології.

Під час випробування вступнику пропонується виконати тестове завдання, яке включає питання теоретичного характеру, що відповідають базовій частині програми. Для вступних випробувань розроблено 3 варіанти тестових завдань по 50 тестових питань в кожному. На кожне тестове питання може бути одна правильна відповідь. Для кожного варіанту розроблені ключі правильних відповідей. Кожен екзаменаційний тест зброшується, в ньому вказується: № варіанту, тестові питання, варіанти відповідей і графа для відповідей абітурієнтом. Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Тривалість фахового вступного випробування 1,5 години (1,8 хвилини на одне тестове питання). Фахове вступне випробування оцінюється за 200 - бальною шкалою.